

ETT UTMANAT SVERIGE

Lättare regelbörda för näringslivet

- en förnyad politisk
beslutsprocess

Förord

Satsningen ”Ett Utmanat Sverige” är Svenskt Näringslivs stora satsning på att presentera konkreta och långsiktiga reformförslag.

Det går på många sätt bra för Sverige, tillväxten är hög, arbetslösheten är relativt låg, sysselsättningen är hög och på det hela taget är Sverige ett av världens bästa länder att leva och verka i.

Men inte heller idag saknas samhällsproblem och utmaningar. Som en start för ”Ett Utmanat Sverige” släpptes en rapport som listar några av de största och viktigaste samtidsfrågorna för näringslivet och därmed för samhället i stort. Sverige tappar i konkurrenskraft, integrationen fungerar dåligt och för vissa grupper, främst för utrikesfödda, är utanförskapet och arbetslösheten mycket hög. Bostadsmarknaden fungerar dåligt, skolresultaten faller och den offentliga välfärden blir allt svårare att finansiera. Sverige som entreprenörskapsland är inte framgångsrikt på alla områden. Hela rapporten går att läsa på:

<https://www.svensktnaringsliv.se/fragor/ett-utmanat-sverige/>

Till detta kommer faktumet att världen knappast står stilla. Tvärtom ökar globaliseringen och ny teknik förändrar och kommer att förändra samhället och arbetsmarknaden på ett radikalt sätt. De länder som inte hänger med och anpassar sig riskerar att se sina förutsättningar för välbefinnande kraftigt försämrade.

Detta innebär att vi inte kan slå oss till ro. Kanske är det viktigare nu än någonsin att ompröva och anpassa sig för framtiden. Dagens framgångar beror i mångt och mycket på tidigare stora reformer. De senaste åren har reformtakten liksom reformdebatten avtagit oroväckande snabbt. De förslag som framförs, och ibland genomförs, handlar oftast om små förändringar på marginalen snarare än stora framåtsyftande reformförslag som på allvar kan möta de utmaningar Sverige har och står inför. Naturligtvis är det viktigt att politiken skyndsamt tar tag i de reformer Sverige behöver – men det är också viktigt att debatten om reformer inte stannar vid ”långt hängande frukter” med nästa mandatperiod som längst tidshorisont. Vi behöver också fundera på vad som behövs om 10, 15 och 20 år.

Därför vill Svenskt Näringsliv bidra till den här debatten med de stora och viktiga politikförändringar som vi ser som nödvändiga för att näringslivet fortsatt ska kunna fungera bra och därmed att Sverige ska kunna upprätthålla sitt höga välbefinnande även i framtiden.

Det här är den andra rapporten i ”Ett Utmanat Sverige” och den lanserar ett mycket viktigt reformtänk kring den politiska beslutsprocessen vad gäller företagens regelbörda. Företagen upplever regelbördan som alltmer betungande och vi ligger dåligt till i ett internationellt perspektiv. Detta påverkar svensk konkurrenskraft negativt. Detta är ett område där det krävs genomgripande förändringar av institutionell natur.

Mars 2017

Caroline af Ugglas, vice VD

Innehåll

Förord	1
Innehåll	2
Sammanfattning	3
Företag vill ha bra regler	4
Är företag negativa till regler?	4
Mer regler eller andra styrmedel?	5
Tillit eller misstro?	5
Regelförbättring - tydlig prioritering och politiskt ägarskap krävs	7
Bättre regler och system - bättre konkurrenskraft - en internationell jämförelse	11
Definitionen av regelförbättring och utveckling	14
Genomgång av systemen kring regelförbättring - var finns problemen, vilken är vägen framåt och vad behöver göras?	15
En process - en röd tråd	15
En årlig redovisning och rapportering från regeringen till Riksdagen	15
Utvecklade mätmetoder	18
Samrådet med näringslivet	18
Tillämpning i det yttersta ledet - den lokala och regionala dimensionen	20
Utformningen och genomförandet av EU-regleringar	22
Andra åtgärder utöver konsekvensutredningar	24
Institutionella frågor - maskineriet måste fungera	25
Åtgärder inom offentlig förvaltning	25
Regelrådets verksamhet	25
Den digitala dimensionen	27
Enhetligt uppgiftslämnande	27
Den nya lagstiftningen på digitaliseringsområdet	27
Svenskt Näringslivs policyförslag	29

Sammanfattning

Ett av flera övergripande teman för projektet ”Ett utmanat Sverige” är behovet av att anpassa och utveckla reformer för att kunna hantera dagens och morgondagens utmaningar och därigenom stärka svensk konkurrenskraft. Vi behöver bibehålla, och helst stärka, vår konkurrensförmåga för att skapa de resurser som vårt välstånd vilar på och som möjliggör en fortsatt utveckling och förbättring av vårt samhälle. Konkurrenskrafts-temat kommer därför, på olika sätt och med olika fokus, löpa som en röd tråd genom alla projektets delrapporter. Den första rapporten som presenterades i november 2016 identifierade ett antal reformområden bland annat bostadsmarknad, integration, arbetsmarknad, sviktande konkurrenskraft och resultat i skolan.

Denna gång handlar det om regelförbättring som är en viktig komponent och del av konkurrenskraften och som hanterat rätt leder till en bred och verklig förändring i företagets vardag, och framför allt för de små och medelstora företagen. Denna rapport gör inte anspråk på att vara heltäckande. Den är närmast tänkt att identifiera och lyfta fram viktiga regelförbättringsfrågor på systemnivå som Svenskt Näringsliv i nuläget ser som mest angelägna för att få igång regelförbättrings- och regelförenklingensarbetet i Sverige igen och för att föra tillbaka Sverige som ett ledande land i regelförbättringssammanhang. I rapporten ger Svenskt Näringsliv 12 rekommendationer för att nå dit. Rapporten utgör också en slags konkret motvikt till en utveckling som går i fel riktning och där Svenskt Näringsliv ser fler och fler ogenomtänkta förslag som läggs fram och som uttrycker en misstro till näringslivet och en svag tillit till privata företag överlag. Detta samtidigt som det är motsatsen som gäller för offentlig sektor.

Startpunkten och kärnan i allt regelförbättringsarbete är ett tydligt politiskt ägarskap som har sin utgångspunkt i att Riksdagen som stiftar lagar och regeringen som styr landet tar sitt ansvar på detta område fullt ut. Förbättringsarbetet bör manifesteras genom en sammanhållen handlingsplan som redovisas och följs upp regelbundet. Det finns även behov av nya och bättre ramar för reglering framför allt när det gäller konsekvensutredningar liksom överimplementering av EU-rätt. Granskningen av förslag till nya regler måste stärkas och Regelrådet bör bli en egen självständig myndighet och få ett starkare mandat. Bland annat bör rådet tilldelas en stoppfunktion och rådet bör systematiskt involveras i genomförandet av EU-rätten. Utöver detta lämnas även förslag när det gäller EU-arbetet liksom utbildningsinsatser med mera.

Rapporten innehåller rekommendationer som tidigare lyfts fram av Näringslivets Regelnämnd (NNR). Rapporten ska även läsas i ljuset av att NNR under 2017 kommer att ta fram dels en uppdaterad rapport med näringslivets exempel och förslag på förenkling- och förbättringsåtgärder, dels en samlande rapport om de tidigare sex rapporterna om kommunal regelutlämpning som togs fram under 2016. Tillsammans med Svenskt Näringslivs rapport skapar detta en bred bild över vad som behöver göras för att stärka och få fart på arbetet med regelförbättring.

Innan det svenska regelförbättringsarbetet beskrivs mer i detalj och ett antal övergripande frågeställningar, problem och rekommendationer presenteras förs en allmän diskussion om regler och deras konsekvenser. Detta för att sätta in regelförbättringen i ett större sammanhang och belysa behoven av förbättring och förenkling utifrån ett företagsperspektiv, det vill säga de som i sin vardag omfattas och måste hantera regler och bestämmelser.

Företag vill ha bra regler

För att bättre förstå kopplingen mellan regelförbättring och konkurrenskraft är det viktigt att titta närmare på vad som avses med konkurrenskraft. Konkurrenskraft är ingen exakt term och olika bedömare gör olika tolkningar och lägger också tonvikt på olika faktorer. Svenskt Näringsliv kommer inte att försöka ge någon allmängiltig definition av begreppet utan nöjer oss här med att beskriva några utgångspunkter för vår tolkning av begreppet:

- Vare sig man tar utgångspunkten i en enskild person, ett enskilt företag, en bransch, en kommun, en region eller ett land sker bedömningen av konkurrenskraft i jämförelse med något annat motsvarande och jämförbart objekt, det vill säga konkurrenskraft är ett relativt begrepp.
- Eftersom omvärlden förändras löpande ligger det med nödvändighet också ett dynamiskt element i konkurrenskraftsbedömningen.
- Slutligen är bedömningen av konkurrenskraft till en sammanvägning av många faktorer varav några är mer objektiva och mätbara som till exempel demografi, naturtillgångar, utbildningsnivå och skattetryck medan andra är mer subjektiva och svårare att mäta till exempel attityden till företagande, entreprenörskap och konkurrens, tilliten och förtroendet mellan samhällets olika aktörer och förtroendet för samhällets institutioner.

Är företag negativa till regler?

En vanligt förekommande missuppfattning är att företag per definition är negativa till regleringar. Detta är en sanning med modifikation. Företag och företagandet behöver stabila, proportionerliga och förutsägbara regler för att med rimlig riskavvägning kunna göra investeringar för framtiden. Tydliga och väl motiverade regler ger marknaden en fungerande spelplan och konkurrens på lika villkor. Investeringar och tillgång på kapital påverkas i hög grad av att det finns förutsebarhet, kostnadseffektivitet och stabilitet i regelverken samt att reglerna är tydliga.

Å andra sidan, dåligt förberedda regleringar, onödig byråkrati och bristande konsekvensanalyser skapar merkostnader för företag, gör det svårare och mer osäkert att bedriva verksamhet och kan i värsta fall omöjliggöra verksamhet helt och hållet. Det innebär även att det är svårare att få tillgång till det kapital man behöver för att kunna dra igång verksamheter eller utveckla desamma. Den aggregerade samhälls-ekonomiska kostnaden och effektivitetsförlusten kan i många fall bli betydande. Den ekonomiska forskningen har även visat att de indirekta kostnaderna till följd av regler i många fall kan vara större än de direkta kostnaderna¹. Svaret på hur företag ställer sig till regler blir därför att det beror på hur väl regler är motiverade, förberedda och utformade.

¹ Riksrevisionen; Regelförenkling för företag, RiR 2012:6 sid 25.

Mer regler eller andra styrmedel?

De allra flesta företag och företagare är måna om att agera på ett korrekt sätt och följa samhällets normer. En liten del, och som tyvärr alltid funnits, kommer inte bry sig om samhällets normer utan har snarare som ”affärsidé” att agera vid sidan av spelreglerna för att därigenom försöka uppnå fördelar och undvika kostnader.

Ur såväl ett övergripande samhällsperspektiv som ett enskilt konkurrensperspektiv är den sistnämnda typen av agerande naturligtvis problematiskt även om enbart ett fåtal företag eller företagare agerar så. Den fråga man bör ställa sig är dock om svaret på problemet är att möta detta med ytterligare regleringar för alla företag? Den samhällsekonomiska kostnaden för helheten blir sannolikt oftast betydligt större än värdet av de otillbörliga fördelar som några kan tillskansa sig genom att agera utanför systemets ramar.

Ett tänkbart alternativt angreppssätt för att komma till rätta med problemet kan vara skärpta sanktioner för dem som medvetet eller genom grov oaktsamhet bryter mot spelreglerna. Samtidigt behöver man eftersträva minsta möjliga olägenheter för den stora majoritet som vill befinna sig och de facto befinner sig på rätt sida av regelverkens gränser. Att öka risken för kännbara sanktioner och hårdare kontroll för dem som missköter sig kombinerat med någon form av positivt incitament för dem som sköter sig, skapar en ”*risk-reward*” som sannolikt är ett mer samhällsekonomiskt effektivt styrmedel än att konstant öka regelbördan för alla.

Detta är ett område där Svenskt Näringsliv bedömer att det vore värdefullt med mera forskning, dels för att bättre kunna belysa de samlade kostnaderna av omfattande regelverk som träffar alla aktörer men också för att få ett bättre grepp om hur såväl ökade negativa- som positiva incitament påverkar regelefterlevnaden.

En allmän känsla och uppfattning inom näringslivet i stort är tyvärr att trenden på många områden snarast går i riktning mot omfattande detaljreglering, ibland dessutom kombinerad med kraftigt tilltagna ekonomiska sanktionsmöjligheter. Denna ”både-och-lösning” förefaller ur ett övergripande samhällsekonomiskt perspektiv vara en klar suboptimering och ett hinder för stärkt konkurrenskraft.

Tillit eller misstro?

Ovan berördes kort frågan om att attityder och förtroende mellan samhällets aktörer har påverkan på konkurrenskraften. Ett intressant exempel på detta tema finns att hämta i kommittédirektiven för den så kallade Tillitsdelegationen (”Tillit i styrningen”, 2016:51). I direktiven sägs bland annat

- att ”det finns ett behov av att vidareutveckla en tillitsfull styrning av välfärdstjänsterna som bygger på ett ömsesidigt förtroende mellan berörda aktörer”,
- att det behövs ”mindre administrativt belastande styrning”,
- och att Delegationen ska ”analysera och redovisa hur en styrning baserad på tillit och kvalitativa snarare än kvantitativa mål påverkar välfärdstjänsternas likvärdighet, rättssäkerhet, kvalitet och kostnader”.

Dubbla kontroller ökar krånglet för köttleverans

Anniqa Nygård gör hemleveranser av kött. Satsningen medför inspektioner och kontroller. Hon suckar över onödig dokumentation.

Köttproducenten Edgården ägnar sig åt hemkörning av beställt fläskkött. Grisbilen drar till sig nya inspektioner och tvingar företaget in i nya regelverk.

Företagaren Anniqa Nygård reagerar bland annat på att hon måste dokumentera temperaturen i kylutrymmet där köttet förvaras under transport. Men den kontrollerar hon från förarplatsen. Vid en inspektion konstaterade kommunen att temperaturen var på rätt nivå.

- Ändå måste vi göra ytterligare en manuell kontroll och sedan skapa ett system för dokumentation, säger hon.

För Anniqa Nygård är det viktigt att kylarna fungerar. Företaget vill hålla hög kvalitet. Men det blir väldigt mycket pappersarbete, konstaterar hon.

Det har gått så långt att Anniqa och maken Arne inte längre blir arga över regler och krav.

- Vi bara suckar och gör det vi måste göra. Man orkar inte slåss mot väderkvarnar, säger Anniqa Nygård.

Myndigheters verksamhet, inklusive kontrollen av desamma, har en tydlig koppling till vårt demokratiska styrelseskick. Verksamheten är gemensamt finansierad av medborgarna liksom att verksamheten är normalt inte valfri ur den enskilde medborgarens perspektiv och myndigheter har ofta makt att tillgripa tvångsmedel.

Givet att privata företags verksamhet i väsentliga hänseenden inte har motsvarande organisatoriska särdrag som den offentliga verksamheten, borde utgångspunkterna tillit och förtroende i minst lika hög grad vara relevanta för reglering och kontroll av företagets verksamhet liksom strävan att minska den administrativa belastningen av den verksamhet som bedrivs av det privata näringslivet. Särskilt som den enskilde har ett val om man vill nyttja de varor och tjänster som erbjuds.

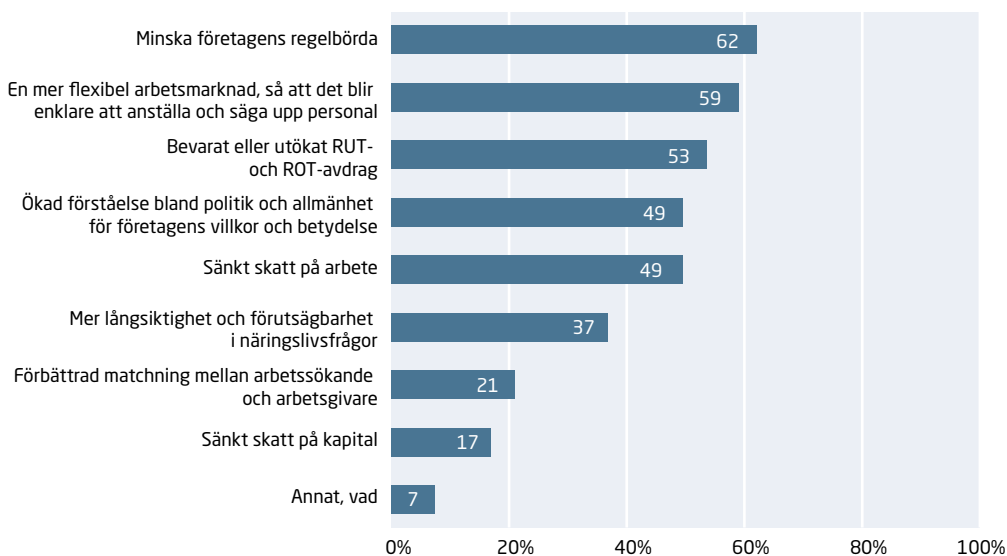
Regelförbättring - tydlig prioritering och politiskt ägarskap krävs

Den nuvarande regeringen har sedan den tillträdde år 2014 varit tydlig med att en viktig faktor för tillväxt och sysselsättning är att svenska företag har konkurrenskraftiga förutsättningar i förhållande till omvärlden. Regler som riktar sig mot företagande är en sådan faktor och det är därför centralt att reglerna är ändamålsenliga för att begränsa den administration som krävs för att följa regelverken². Att förenkla för företagen är alltså fortsatt något som förefaller vara centralt i regeringens arbete med att skapa bättre förutsättningar för fler och växande företag i Sverige. Därför är det förvånande att det saknas en tydlig strategi eller sammanhållande handlingsplan för det övergripande regelförbättrings- och förenklingsarbetet. Avsaknaden av systematik kan vara en förklaring till att regelkrånglet ökat de senaste två åren och att det lagts fram ett flertal förslag till regler som varit direkt tillväxt- och sysselsättningsfientliga.

Det som kan liknas vid ett sammanhållande uppdrag är det som regeringen lade 2014 på 19 centrala myndigheter om att följa upp mål för regelförenklingsarbetet³ och som Tillväxtverket ansvarar för att följa upp⁴. Detta arbete tar dock sikte endast på myndighetsnivån och handlar om kundnöjdhet, handläggningstider och samråd. I den senaste uppföljningen så skriver Tillväxtverket att: *”Årets sammantagna resultat visar endast marginella förändringar jämfört med tidigare år. Det går inte att utläsa några större, varken positiva eller negativa förändringar”*. En övergripande reflektion som görs utifrån resultaten är att *”det är tätt mellan undersökningstillfällena och att det därför kanske inte hinner ske så stora förändringar mellan åren”*. Svenskt Näringsliv ställer sig frågande till den uppfattningen och slutsatsen, och anser att det snarare är en indikation och ett tecken på att förenklings- och förbättringsarbetet måste lyftas upp och prioriteras.

I Svenskt Näringslivs årliga enkät över det lokala företagsklimatet (LFK), som 2016 besvarades av 31 400 företag, svarar över 60 procent att en av de viktigaste åtgärderna i Sverige är att minska företagens regelbörda.

Diagram 1. Viktigaste åtgärderna i Sverige

² Se senast i PROP. 2016/17:1 UTGIFTSOMRÅDE 24 s. 61.

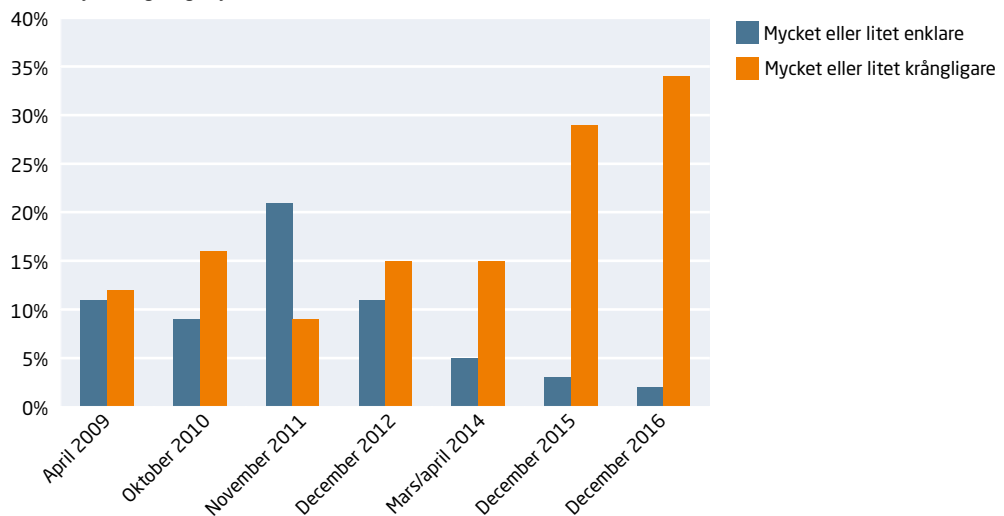
³ Regeringsbeslut N2014/5377/ENT.

⁴ Senaste uppföljningen april 2016 Dnr 5.2.3-Ä 2015-87.

Med detta tydliga budskap från medlemsföretagen är det självklart att Svenskt Näringsliv ser det som högt prioriterat att försöka vända den negativa trend som skett sedan 2011 och där företagen upplever att det blivit krångligare och krångligare att följa de statliga reglerna⁵. Mot bakgrund av de senaste undersökningarna kan man notera att den negativa utvecklingen startade redan 2011, men det mest oroande är att utvecklingen bara fortsätter att gå i fel riktning. Den senaste SKOP-undersökningen som Näringslivets Regelnämnd (NNR) genomför årligen är för 2016 och visar på ett fortsatt negativt resultat. För varje politiskt parti i riksdagen eller i annan politiskt beslutande församling borde detta vara en tydlig alarmsignal att ta frågan på allvar och börja vidta åtgärder för att vända utvecklingen.

Diagram 2. Enklare eller krångligare?

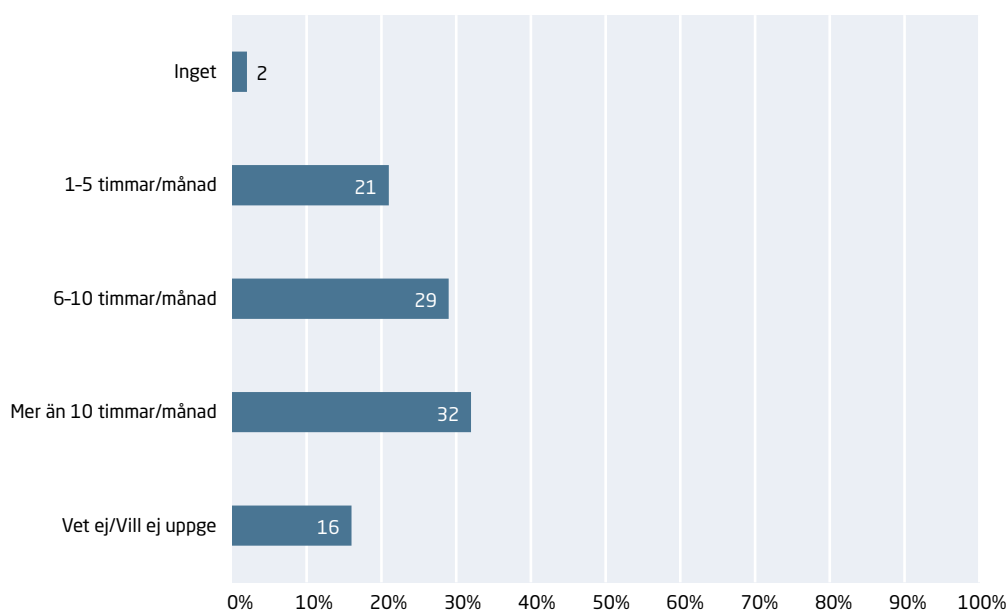
Upplever du att det har blivit enklare eller krångligare för dig och ditt företag att följa statliga regler jämfört med för ett år sedan?

NNR:s undersökning visar tydligt att företagen inte anser att regler som påverkar deras vardag och företag minskar. Det handlar snarare om att ingen förändring skett eller att det har blivit värre. Rapporten för 2016 visar att endast 2 procent anser att det blivit bättre jämfört med för ett år sedan, medan hela 32 procent anser att det blivit krångligare. Jämfört med 2014 så har andelen som anser att det blivit krångligare mer än fördubblats. De största hindren ligger fortfarande inom områdena för skatt/moms, arbetsrätt och branschspecifika regler. Svenskt Näringsliv noterar även att områdena som pekas ut i hög grad sammanfaller med områden där det ofta handlar om regleringar på lag- och förordningsnivå. Inför framtagandet av denna rapport har Svenskt Näringsliv även låtit en företagspanel med över 3 100 företag svara på specifika frågor. Där konfirmeras bland annat att över 60 procent upplever en stor eller mycket stor regelbörda. Så många som 32 procent uppskattar att de skulle spara mer än 10 timmar/månad till följd av regelförenklingar.

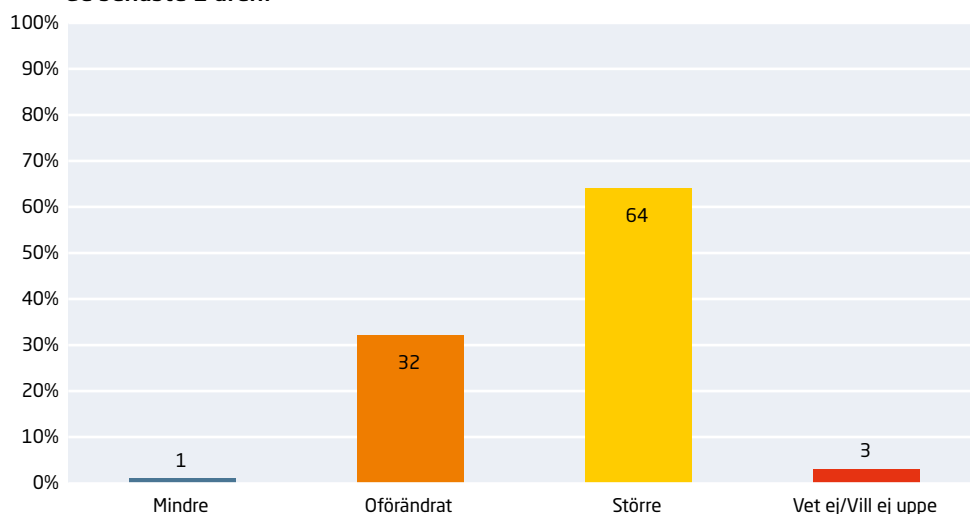
⁵ Se bland annat NNR:s SKOP-undersökning 2016 med svar från 600 företag/företagsledare.

Diagram 3. Hur mycket uppskattar du att ditt företag skulle kunna spara i tid till följd av regelförenklingar?

På frågan om hur företagen upplever regelbördan de senaste två åren är resultatet påfallande negativt.

Diagram 4. Upplever du att regelbördan för ditt företag har blivit mindre eller större de senaste 2 åren?

För att vända denna trend krävs ett ordentligt omtag och ett politiskt ägarskap för frågan med en tydlig agenda och handlingsplan som gäller över tid och som går att följa upp. Det räcker inte med ett ”ägarskap” i enskilda frågor, enskilda initiativ eller enskilda områden, utan det krävs ett samlat grepp uppifrån och nedåt. Det har visat sig i alla initiativ som olika länder har vidtagit⁶ att det enda som ger resultat, leder till varaktig förändring över tid och i slutänden gör skillnad i företagens vardag är central styrning från högsta politiska beslutsnivå. Detta kan manifesteras på olika sätt beroende på hur styrelseskicket är upplagt, men principen ”topp-botten” med möj-

⁶ Inklusive Sverige 2006 då den tillträdande regeringen beslutade om att genomföra ett sammanhållet förenklingsarbete.

lighet att fördela ansvaret, men fortfarande med ett ansvarsutkrävande centralt gäller genomgående⁷ för de länder som lyckats och åstadkommit en positiv utveckling.

Svenskt Näringsliv anser att det borde vara helt naturligt och inte minst politiskt attraktivt att ställa sig bakom detta eftersom regelförbättring och förenkling är efterfrågat av hela näringslivet, det leder till någonting positivt för samhället i stort genom bland annat en positiv inverkan på konkurrenskraften och att beslutsfattare har ett underlag och förstår vilka effekterna blir av de beslut man fattar. Det medför även i de flesta fall inga större budgeteffekter och när väl processer och rutiner är på plats så underlättar det även för det offentliga i stort. Man skulle kunna vända på frågan och ställa sig undrande till vem som är emot regelförenkling och regelförbättring och i så fall på vilka grunder?

Rekommendation

Det krävs ett sammanhållet omtag uppifrån och nedåt med ett politiskt ägarskap på högsta nivå för regelförbättring med en tydlig agenda och handlingsplan som gäller över tid och som går att följa upp.

⁷ Se till exempel OECD:s rekommendation nummer 1 i dess policyrapport från 2012 om rekommendationer för regelförbättring.

Bättre regler och system - bättre konkurrenskraft - en internationell jämförelse

Det finns en icke oväsentligt utbredd uppfattning om att det mesta fungerar mycket väl i Sverige och att det därför inte skulle finnas anledning att engagera sig i regel- förbättrings- och förenklingsfrågorna annat än i valda delar. Redan i lokala företags- klimat undersökningen (LFK) finns tydliga besked om att detta inte stämmer. I NNR:s årliga SKOP-undersökning så förstärks budskapet ytterligare. Om inte detta räcker så kan man blicka utanför Sveriges gränser och då konstatera att i alla våra nordiska grannländer så arbetar man systematiskt med regel- förbättrings- och förenklingsfrå- gorna och utvecklar detta arbete. Danmark har inrättat *Implementeringsudvalget* och *Implementeringsrådet*⁸ i december 2015 för att motverka överimplementering av EU-rätten i dansk lagstiftning. I Finland inrättade man under 2016 – med svenska Regelrådet som förlaga – ett råd kopplat till det ansvariga statsrådet som ska verka som ett regelråd. Skillnaden mot Sverige är att man ger rådet ett bredare och skar- pare mandat⁹. Redan dessa två exempel ger en tydlig indikation om att vår direkta omvärld utvecklar sig och går vidare, medan Sverige står mer eller mindre stilla och verkar tyvärr snarare gå i motsatt riktning.

Eftersom regel- förbättring och förenkling är så viktiga instrument för hur ett land utvecklar sin konkurrenskraft, främjar investeringsviljan och inte minst sparar pengar genom att minska krånglet och undvika att införa nytt regelkrångel, så är detta områden som internationella organisationer såsom OECD följer. Organisationen har varit aktiv inom regel- förbättrings- och reformarbetet under många år. OECD slog fast i sin senaste rapport från 2015 där man följer upp arbetet med regel- förbättring att Tyskland har genom ett systematiskt, sanktionerat och därmed aktivt granskande av ny lagstiftning reducerat kostnaderna för att följa lagstiftningen med 887 mil- joner EUR inom ramen för det program den tyska regeringen använder sig av vid framtagandet av ny lagstiftning. I Storbritannien har man gjort en besparing när det gällde deras nya arbetsrättsprogram med 418 miljoner GBP. I USA beräknar man att det arbete som OIRA (*Office of Information and Regulatory Affairs*) gjort de senaste 8 åren genom att granska, ifrågasätta dåliga konsekvensutredningar och stoppa dåligt underbyggda och analyserade förslag har sparat 250 miljarder USD¹⁰.

De senaste beskedet från OECD-rapporten Regulatory Policy Outlook 2015¹¹ som belyser indikatorer som konsekvensutredningar, utvärdering och samråd med intres- senter visar att Sverige intar en relativt medioker placering. Jämförelsen inom OECD- kretsen lämpar sig mycket bra eftersom nästan alla medlemmar har antagit någon form av övergripande policy för regel- förbättrings och förenklingsarbetet och det finns gemensamma principer kring regel- förbättring som medlemsstaterna har enats om tillsammans. Av den senaste rapporten från 2015¹² framträder en tydlig bild av att Sverige i flera avseenden halkar efter och att vi i vissa delar ligger under både EU-28 och OECD-genomsnittet. OECD-rapporten följer dock inte upp det som

⁸ <https://erhvervsstyrelsen.dk/indsats-mod-overimplementering>.

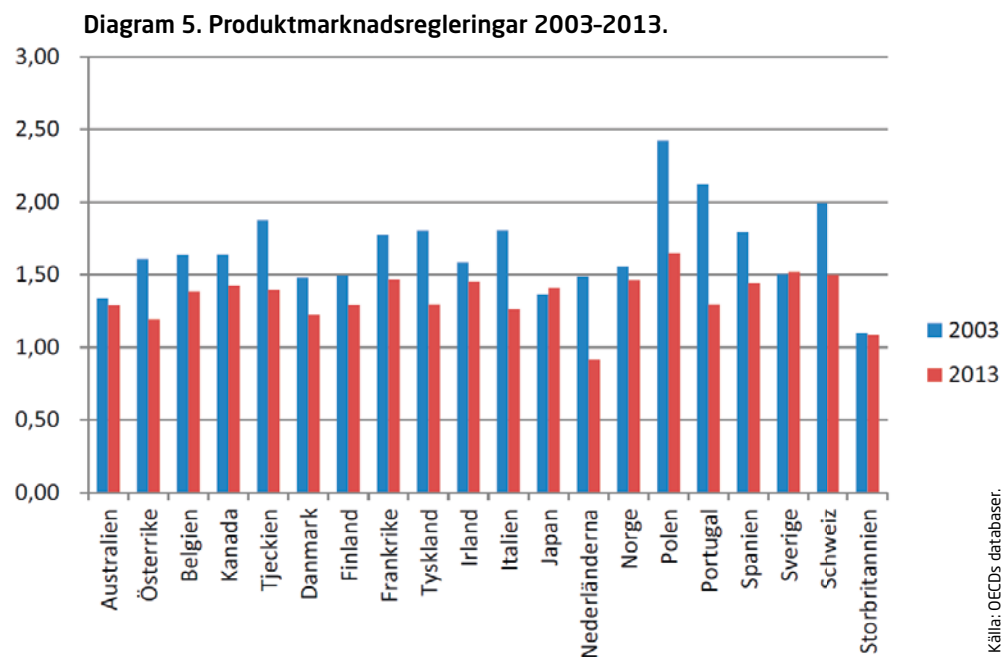
⁹ http://valtioneuvosto.fi/artikkeli/-/asset_publisher/lainsaadannon-arviointineuvosto-asetettu?_101_INSTANCE_3wyslLo1Z0ni_groupId=10616&_101_INSTANCE_3wyslLo1Z0ni_languageId=sv_SE

¹⁰ Tidigare chefen för OIRA Mr. Cass Sunstein, Stockholm 12 januari 2017.

¹¹ <https://www.oecd.org/publications/oecd-regulatory-policy-outlook-2015-9789264238770-en.htm>

¹² Se föregående fotnot.

finns i form av regelinfrastruktur och att de krav som ställs verkligen följs upp vilket innebär att Sverige kommer bättre ut i rapporten än vad som egentligen är fallet. Ett annat exempel som understryker denna bild och som tagits upp i den nyligen presenterade Entreprenörskapsutredningen är utvecklingen av regleringar som har direkt bäring på näringslivet. Baserat på OECD:s statistik vad gäller produktmarknadsregleringar framgår att alla utom två länder har minskat sina produktmarknadsregleringar mellan 2003 och 2013: Japan och Sverige. Nivån av regleringar i Sverige ligger förhållandevis högt år 2013 och vi placerar oss långt bakom Nederländerna och Storbritannien som tidigt började arbeta med regelförbättring och som synliggörs i diagrammet nedan¹³. Att Sverige inte genomgående och i alla avseenden placerar sig bland de främsta inom OECD utan tvärtom i vissa fall t.o.m. under EU-genomsnittet, är en indikation på att något måste göras om Sverige ska lyckas vända trenden.

För att nå dit måste Sverige vidta åtgärder för att komma ikapp i den internationella rankingen. Det borde finnas en uttalad målsättning och plan för att ta Sverige till topp fem i rankingen. Effekten av detta när det gäller frågor som attraherandet av arbetskraft, investeringar och FoU med mera skulle sannolikt påverkas positivt och skulle även påverka Sveriges konkurrenskraft i rätt riktning. Ett väl beprövat tillvägagångssätt i detta arbete skulle kunna vara att närma sig och inleda ett närmare samarbete med Världsbanken och OECD. Då skulle man skapa drivkraft, men även få draghjälp i arbetet. Sverige har låtit Världsbanken utvärdera Sverige¹⁴ och rapporterna har haft olika infallsvinklar, men båda har berört regelområden där Sverige bör utveckla sig. Att låta en extern och objektiv granskare närmare analysera situationen i Sverige och komma med rekommendationer är ett sätt att snabbt identifiera och få uppslag på områden som kan utvecklas och förbättras. Även OECD har tidigare granskat Sverige specifikt inom ramen för regelförbättring och då kom man även med en rad rekommendationer (50 stycken), där flertalet fortfarande inte genomförts och är högst relevanta¹⁵. Till detta så finns det även senare OECD rekommendationer

¹³ SOU 2016:72, sid 101 och 102.

¹⁴ Sweden's business climate 2014 (Opportunities for Entrepreneurs through Improved Regulations) och 2015 (A Micro-economic Assessment).

¹⁵ Better Regulation in Europe: Sweden 2010. OECD.

som man kommit överens om 2012 och som är generellt gällande och som pekar ut 12 tydliga områden som alla medlemsstater uppmanas genomföra¹⁶ och där flera av dessa sammanfaller med de rekommendationer som Svenskt Näringsliv presenterar i denna rapport. Genom att inleda ett förnyat samarbete med dessa två internationella organisationer liksom att genomföra och uppdatera de rekommendationer som redan Sverige fått 2010, inklusive de generella rekommendationerna från 2012 samt att se vilka nya utmaningar som borde hanteras, så skulle Sverige snabbt kunna vinna igen mycket av det glapp som uppstått mellan oss och våra konkurrentländer. En ytterligare fördel med detta arbetssätt är att ideologiska friktionsytor och onödig konflikt i hög grad kan undvikas.

Rekommendation

Sverige bör omedelbart starta ett arbete för att genomföra de rekommendationer som OECD lämnat 2010 och 2012. Sverige bör även sätta som mål att hamna bland topp 5 länder i den internationella rankingen för regelförbättring och ramvillkor för företag som OECD publicerar. För att snabbare nå dit bör Sverige ta hjälp av till exempel OECD eller Världsbanken och låta dem göra en granskning av Sverige och hur arbetet med regelförbättring och regelförenkling sker och komma med rekommendationer.

¹⁶ Recommendation of the Council on Regulatory Policy and Governance 2012. OECD.

Definitionen av regelförbättring och utveckling

I denna rapport ligger fokus på ett av de områden som har betydelse för och stor inverkan på konkurrenskraften, det vi oftast sammanfattar under benämningen regelförbättring. Under denna sammanfattande rubrik sorteras oftast en rad olika delfrågor; den totala regelbördan, näringslivets behov av enkla, stabila och förutsägbara regelverk, vikten av konsekvensanalyser i lagstiftningsarbetet och byråkrati liksom tidsödande och kostsamma administrativa krav för att nämna några exempel.

Den övergripande definitionen av regelförbättring och därmed också vad Svenskt Näringsliv anser bör uppnås inom detta område är att skapa system och utnyttja alla instrument för att säkerställa att de regelverk som omgärdar företag och företagande är nödvändiga, kostnadseffektiva, förutsebara och ändamålsenliga. Målet måste vara så effektiva och litet kostsamma regler och administrativa system för företag och företagare som möjligt. Det är den upplevda förbättringen och förenklingen i vardagen som ska åstadkommas där så litet tid som möjligt spenderas på sådant som inte är direkt kopplat till kärnverksamheten att driva, utveckla och effektivisera näringslivsverksamhet. Beslutsfattaren och regelgivaren måste från toppen och nedåt på alla nivåer ta ansvar för framtagande och utveckling av regler på grundval av en bred och bra analys, genomföra regler utan att överimplementera, utvärdera liksom säkerställa enhetligt tillämpning och tillsyn.

En fråga som bör lyftas i detta sammanhang är hur man belyser alla dimensioner av regelförbättring för att därmed skapa en ännu bättre förståelse för vad som går att åstadkomma. En sådan fråga är till exempel de indirekta effekterna av regelförbättring som ofta helt glöms bort och skälet är ibland att dessa inte alltid är tydligt hänförliga till åtgärden som vidtas eller omvänt så identifierar eller analyserar man sällan reglernas påverkan på till exempel investeringar och investeringsvilja liksom utsikterna att lyckas med en affärsidé. Grunderna för entreprenörskap och utvecklingen av detsamma är också något som är avgörande för samhällets utveckling. Sambandet mellan entreprenörskap och regelförbättring är tydligt och det är viktigt att förtydliga och beskriva detta. Om man klarar av att göra det skapas en bättre förståelse om varför regelförbättring har betydelse för företagens och individens vilja att satsa och investera. Detta borde vara ett område där akademien och forskningen skulle kunna vara till stor hjälp och där det enligt Svenskt Näringsliv finns en stor utvecklingspotential.

Rekommendation

Skapa bättre förståelse för och kunskap kring alla dimensioner av regelförbättring och kopplingen till entreprenörskap och ökad konkurrenskraft. Stärkt samarbete med akademi och forskning.

Genomgång av systemen kring regelförbättring - var finns problemen, vilken är vägen framåt och vad behöver göras?

En process - en röd tråd

Det saknas idag en sammanhållen och enhetlig process för regelförbättringsarbetet med en tydligt utpekad samordnare och ägare. Detta är inte tillfredsställande. Det är väl känt att en aktiv central instans eller beslutsnivå påverkar hela kedjan och de underliggande beslutsnivåerna kommer följa den centrala instansen¹⁷ och bättre resultat kommer att uppnås. Detta arbete och process måste ha en utpekad ägare vilket Svenskt Näringsliv bedömer bör vara regeringen. Det måste tillika finnas en tydlig kontrollinstans som ser till att hålla trycket uppe och det bör vara Sveriges riksdag. Med denna utgångspunkt finns alla förutsättningar att sedan bygga vidare på liksom skapa de nödvändiga plattformar som behövs för vidare dialog och debatt med berörda i näringslivet. Tillsammans kan vi utveckla regelförbättringen. Ansatsen under Alliansregeringen måste sägas vara bra när det gäller att inrätta rutinerna och kontrollfunktioner etcetera men man nådde inte särskilt långt med de konkreta förenklingsförslagen och man inledde bara ett arbete med att göra skillnad i företagets vardag. För att komma tillbaka till de konkreta förslagen som gör skillnad i vardagen är en grundförutsättning ett förnyat ansvarstagande.

Rekommendation

Ett tydligt ansvarstagande på högsta centrala och politiska beslutsnivå kopplat till ett konkret och kraftfullt initiativ med ett systematiskt tillvägagångssätt.

En årlig redovisning och rapportering från regeringen till Riksdagen

Oavsett vilka initiativ som tas så kommer det att krävas en tydlig, kontinuerlig och rullande rapportering eller redovisning över regelförbättringsarbetet. Denna redovisning ska vara lättillgänglig och öppen för alla. Den bör inkludera alla de olika beståndsdelar som är av betydelse för att föra arbetet framåt och den bör redogöra för hur regelförbättringsarbetet fungerat totalt sett liksom på alla beslutsnivåer. Den bör även innehålla uppslag och rekommendationer för vad som behöver utvecklas.

Idag saknas en ordentlig redovisning över regelförbättringsarbetet. Den samlande uppföljning som kan anses ske idag i förhållande till den som ska kontrollera regeringen, det vill säga riksdagen, är de korta texter som presenteras i budgetpropositionen. Under den förra regeringens mandatperiod 2006-2010 använde man sig av ett omfattande och rullande uppdrag och en handlingsplan som inkluderade över 30 myndigheter utöver samtliga departement. 2009 lades ett uppdrag för en slutrapportering till riksdagen som summerade de tre tidigare regeringsuppdragen liksom det arbete som skett under mandatperioden. Utöver slutredovisning av det förenklingsarbete som bedrivits inom departement och myndigheter under mandatperioden så fanns det även en slutlig

¹⁷ På departementsnivå anses en stark politisk prioritering av regelförenkling leda till att man nått längre resultatmässigt (Riksrevisionen, RiR 2012:6).

uppföljning och redogörelse för återkoppling avseende de förslag som inkommit från näringslivet¹⁸. Svenskt Näringsliv anser att någonting motsvarande eller liknande den tidigare redovisningen som fanns borde återinföras. Det är vad som används i de länder som ligger långt framme som till exempel Tyskland och USA. Detta är även i linje med de rekommendationer som OECD beslutade 2012.¹⁹ Det skulle tydliggöra för var och en var ansvaret för respektive område ligger, det skulle ge en sammanhållen bild och det skulle underlätta för regelgivaren att kommunicera vad som gjorts och vad som är på gång. Utan detta så blir det lätt att det uppstår en situation där alla och ingen är ansvarig och det leder till en fortsatt negativ utveckling. Uppdragen som lämnas bör också vara tydligt inriktade på områden som är av stor betydelse för företag och företagsamhet.

Rekommendation

Skapa en tydlig, kontinuerlig och rullande rapportering eller redovisning över det totala regelförbättringsarbetet i Sverige. Regeringen bär ansvaret och rapporteringen ska ske till Riksdagen.

Konsekvensanalyser - allt börjar med ett bra beslutsunderlag

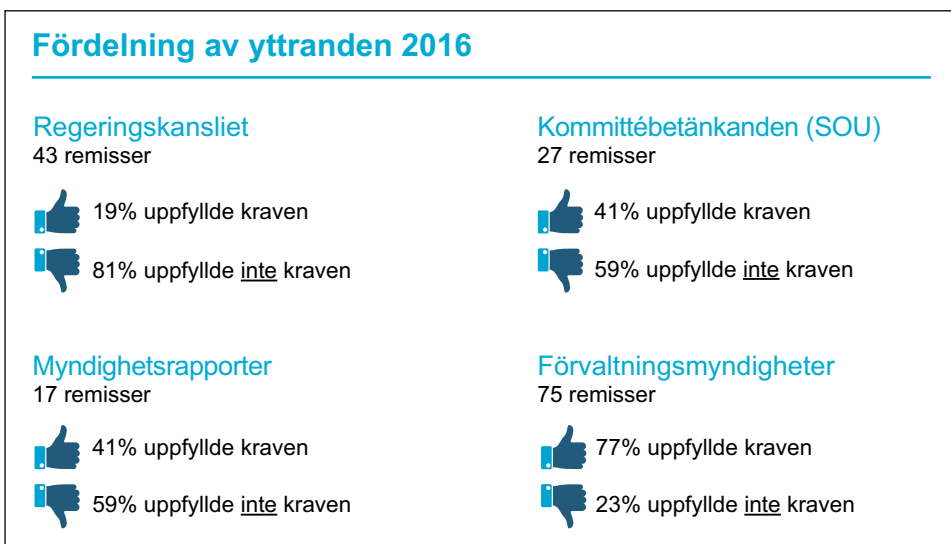
Allt kan sägas börja med en bra konsekvensanalys som följs upp i alla delar. Det borde vara ganska självklart att man gör en analys av konsekvenserna innan man inför nya eller ändrade regler. Det finns såväl gällande förordningar som anger vad en analys ska innehålla, styrdokument som talar om att man ska göra en analys liksom vägledningar och utbildningar, men arbetet med att ta fram konsekvensanalyser verka både gå på sparlåga liksom att en överväldigande del håller dålig kvalitet när de väl tas fram. Regeringen beskriver den rådande situationen i senaste budgetpropositionen på följande sätt ”En faktor som försvårar arbetet med att följa utvecklingen av företagens kostnader samt hur företagen påverkas av olika regler är de bristfälliga eller obefintliga beräkningar som finns på dessa områden i flertalet konsekvensutredningar”²⁰. Senaste årsrapporten från Regelrådet²¹ visar att andelen godtagbara konsekvensutredningar förvisso ökat till 52 procent jämfört med 2015 då motsvarande siffra var 36 procent, men samtidigt så skriver rådet att man ”nyanserat” kraven genom att ta hänsyn till bland annat vilket handlingsutrymme eller utredningsuppdrag som förslagsställaren har. Av de få utredningar som regeringskansliet remitterat (43 stycken) så var det endast 19 procent som var tillräckligt bra, eller omvänt så var det 81 procent som inte uppfyllde kraven. För Finansdepartementet, som är ett viktigt departement i företagsregleringshänseende, så underkändes 19 av de 21 konsekvensanalyser som lämnades in och det kan även noteras att Justitiedepartementet inte remitterade en enda konsekvensanalys till Regelrådet. Situationen när det gäller kommittébetänkandena (SOU: er) som ofta är försteget till eller utgör beredningsunderlaget för kommande lagstiftning är inte heller positiv. Frågan är hur situationen skulle se ut om man lade till alla de fall då förslagen överhuvudtaget inte skickats till regelrådet. Svenskt Näringsliv anser att det borde vara självklart att om man inte känner till konsekvenserna av de förslag man lägger fram så borde man reflektera över om man överhuvudtaget bör lägga fram dem.

¹⁸ Regeringsbeslut från augusti 2009, N2009/5847/MK.

¹⁹ Rekommendation nummer 7, OECD 2012.

²⁰ Prop. 2016017:1, utgiftsområde 24, sid. 72.

²¹ Årsrapport 2016 Regelrådet.

Konsekvensutredningarna och remitteringen till Regelrådet måste förbättras avsevärt om Sverige överhuvudtaget ska kunna lyckas med att vända nuvarande situation och inte förvärpa den ytterligare. Vi har inte råd att fatta beslut om regler där regelgivaren inte har en aning om vilka konsekvenser det får för företagen och jobbskaparna i Sverige. Risken för suboptimering av samhällets resurser och att det beslutas om lagar och regler som motverkar en positiv utveckling av tillväxt, sysselsättning och investeringar är uppenbar om det inte föreligger ett korrekt beslutsunderlag. Enligt många uppfattning är dessutom den stora och fortfarande oprövade bördan för företag inom ramen för lagar och förordningar, det vill säga på regeringens bord. Svenskt Näringsliv anser att man bör ställa samma krav på regeringen och regeringskansliet som man ställer på myndigheterna, det vill säga samma och lika tydliga krav på konsekvensutredningar och dess innehåll ska finnas längs hela regelgivningskedjan. Inte som idag då kraven i praktiken verkar vara högre ställda på myndigheterna än på regeringskansliet.

I likhet med Regelrådets slutsatser och rekommendationer för fortsatt arbete i årsrapporten 2015²² så anser Svenskt Näringsliv att det borde införas en återremittering av förslag där konsekvensanalysen inte håller måttet liksom att det skulle införas en obligatorisk remittering av förslag från regeringskansliet. I fallet med obligatorisk remittering från regeringskansliet så skulle en ”ventil” för särskilt brådskande ärenden etcetera kunna tas fram där man kan komplettera med till exempel en översyn eller konsekvensutredning i efterhand (se vidare nedan under institutionella frågor och Regelrådets verksamhet).

Det är även viktigt att effekter på kostnader för företagen samt hur konkurrensen påverkas börjar analyseras på allvar. Det finns en tydlig tendens att dessa jämfört med andra delar i konsekvensanalysen inte analyseras i tillräckligt hög grad. Just dessa två parametrar har dessutom inneboende effekter som kan vara indirekta och kan vara svåra att identifiera i ett första steg. Om det inte finns en analys i det första ledet så blir det helt omöjligt att till exempel bedöma om man kan räkna hem en affär eller inte liksom att man genom en reglering faktiskt skapar en snedvridning av konkurrensen på en marknad.

²² Regelrådets årsrapport 2015, sid 28-29.

Rekommendation

Konsekvensutredningarna måste utvecklas och bli bättre. Konsekvensutredningar som inte godkänns ska återremitteras till förslagsställaren. Inför obligatorisk remittering till Regelrådet för förslag från regeringskansliet.

Utvecklade mätmetoder

Det finns klara frågetecken kring dagens mätmetoder som ligger till grund för konsekvensutredningarna och att de inte mäter det som man önskar uppnå. Ofta saknas även en tydligt formulerad målbild som är helt nödvändigt för att veta vad man vill uppnå med en reglering. I flera undersökningar framträder en bild av att företagen inte upplever en märkbar positiv förändring i vardagen²³ vilket ger en indikation att något borde göras. Det måste utvecklas nya och bättre metoder så att när väl en konsekvensutredning görs, att denna effektivt och enkelt kan utgöra ett bra beslutsunderlag från vilket det går att utläsa vilka fördelarna respektive nackdelarna med ett förslag blir liksom om reglerna är kostnadseffektiva. Frågan är bara om det är rätt väg att gå att börja öka antalet områden som ska vägas in i en konsekvensanalys eller om de delar som redan idag ingår i analysen snarare borde förbättras.

Den utredning som regeringen beslutade tillsätta i januari 2017 om digital handledning för konsekvensutredningar²⁴ spretar dessvärre liksom att den inte tar omedelbart sikte på de delar som idag inte analyseras tillräckligt bra jämfört med andra delar. Företagens kostnader liksom konkurrensfrågan borde först lösas enligt Svenskt Näringsliv, sedan kan man överväga hur och om man bör inkludera andra delar. Risken med uppdraget är att man tar sikte på allt, men landar i ingenting alternativt att det blir för många analyser så att det blir omöjligt att faktiskt utläsa konsekvenserna av ett förslag. Det har gång till annan även föreslagits att man bör analysera regelbördan på en mer övergripande nivå i likhet med de undersökningar som till exempel Världsbanken gör. Kanske är detta vägen att gå eftersom inte ens den idag detaljerade beskrivningen som ges i konsekvensförordningen följs. En fråga som då infinner sig är om det är bättre att det görs konsekvensanalyser som ger en indikation om effekterna på det övergripande planet snarare än att det inte genomförs någon analys överhuvudtaget. Oavsett vilken väg man väljer så borde ett närmare samråd ske med näringslivet, men man borde även överväga hur man bättre skulle kunna inkludera akademien i detta arbete inte minst för att bättre förstå de kumulativa samhällsekonomiska kostnaderna liksom fördelarna.

Rekommendation

Det ska alltid finnas en tydligt formulerad målbild med varje förslag. Utveckla nya och bättre mätmetoder så att konsekvensutredningen utgör ett bra beslutsunderlag från vilket det går att utläsa vilka för- respektive nackdelar som ett förslag har.

Samrådet med näringslivet

Ett tidigt samråd och en kontinuerlig dialog med de företag och branschorganisationer som berörs av lagstiftning och regler borde vara självklart, så är tyvärr inte

²³ Se bland annat Riksrevisionens enkät 2012, RiR 2012:6.

²⁴ Regeringsbeslut 2016-12-01 N2016/07452/FE.

läget idag, särskilt inte när det handlar om regeringskansliet. På myndighetssidan fungerar samrådet bättre. Samråd och dialog ingår i OECD:s rekommendationer från 2012 och beskrivs som ”*Adhere to principles of open Government*”²⁵. Svenskt Näringsliv konstaterar att under förra regeringen och under åren 2006–2010 fanns en central samrådsgrupp inom regeringskansliet som leddes av den politiska ledningen på det samordnande departementet (Näringsdepartementet) och var något som fanns vid sidan av de bilaterala samråd som skedde med respektive fackdepartement. Det var visserligen skillnader hur man hanterade detta inom de olika departementen, men det fanns bevisligen en vilja och process att föra en dialog och initiativet till dialogen togs av båda sidor. Idag lyser samrådet och dialogen med sin frånvaro. Skillnaderna mellan de olika departementen har sällan varit större och den centrala samrådsgruppen finns inte längre. De möten som överhuvudtaget kommer till stånd är nästan uteslutande på initiativ av och efter påtryckning från näringslivssidan. Detta är en situation som måste förändras om det ska finnas en levande koppling mellan regelgivningen och de som faktiskt omfattas av reglerna. Svenskt Näringsliv uppmanar till ett nära och kontinuerligt samråd och dialog mellan beslutsfattare och näringslivet. Det är värt att understryka att ett fungerande samråd även är viktigt som informationskanal, det vill säga att man kan förklara närmare vad olika regleringar går ut på och på så vis undvika missförstånd.

Elskatten tvingar företag agera bank åt staten

En regeländring i hur elskatten ska betalas leder till att företag får agera bank åt staten. Företagen riktar skarp kritik mot den bristfälliga informationen.

Från och med årsskiftet debiteras alla elkunder full elskatt, det vill säga 29,5 öre per kilowattimme. För Mats Rosén som driver det lilla företaget Mattes Bröd i Ockelbo slår förändringen hårt. Utslaget över året landar det på upp mot 180 000 kronor. Att ligga ute med så mycket pengar kväver företagets investeringsmöjligheter, påpekar Mats Rosén.

Mats Rosén är framför allt kritisk till bristen på information om förändringen. Enligt honom har det varit helt tyst om förändringen tills ett brev från elleverantören damp ned i brevlådan i slutet av förra året. I brevet fanns en upplysning om att han skulle betala den högre avgiften. Peter Nayström, på branschorganisationen Svenska Gjuteriföreningen, tycker att politikernas ointresse är anmärkningsvärt med tanke på den stora effekten ändringen får på företagen. - Det här slår direkt mot likviditeten när företagen ska agera bank mot staten. Det stärker ju naturligtvis inte företagets konkurrenskraft.

Samråd är lika viktigt på regional, lokal och EU-nivå som på central nationell beslutsnivå. Här divergerar det även påtagligt också mellan kommunerna och Länsstyrelserna vilket är beklagligt. Ofta finns dessutom utpekade personer, funktioner eller lotsar som är satta att hålla en nära kontakt med näringslivet. Det är emellertid inte ovanligt att beslut som i allra högsta grad påverkar näringslivet fattas utan föregående dialog, samråd eller ens information. Detta leder inte bara till att konkurrenskraften påverkas negativt, även förtroendet och tilliten till politiken och regelgivarna påverkas. EU-nivån beskrivs nedan under EU-avsnittet.

²⁵ OECD 2012, rekommendation nummer 2.

Rekommendation

Inrätta ett nära och kontinuerligt samråd och dialog mellan beslutsfattare och näringslivet på alla beslutsnivåer.

Tillämpning i det yttersta ledet - den lokala och regionala dimensionen

Den praktiska tillämpningen kan många gånger också vara orsaken till att näringslivet upplever regelverk som krångliga, ogenomtänkta eller rent av irriterande. Det är därför viktigt att denna aspekt inte glöms bort i förbättringsarbetet. Nya lagar och förordningar måste bättre följas upp med tydlig information. Dagens digitala lösningar lämnar många olika öppningar till att tidigt och brett kunna sprida information. I svårare frågor och komplexa frågor så bör det övervägas att inleda tidigt samråd med berörda. Instruktioner och regleringsbrev till myndigheterna är utmärkta verktyg för att säkerställa att lagstiftarens vilja får tänkt genomslag. Även den återkommande myndighetsdialogen mellan departement och myndighet är ett tillfälle att ta upp och diskutera ev. frågetecken kring specifika problem med en reglering. Det borde vara en stående punkt på dagordningen för alla myndigheter som hanterar företagsrelaterad lagstiftning. På myndighetsnivå så kan handböcker och vägledningar för tillämpningen av olika regler tas fram så att myndigheten agerar enhetligt. En sak är säker och det är att inget av detta händer om ingen efterfrågar eller följer upp dessa delar och risken finns också att den kompetens som finns inom en myndighet försvinner när nyckelpersoner slutar.

På den lokala och regionala nivån så förekommer också stora skillnader, vilket naturligtvis påverkar näringslivet i mycket hög grad eftersom beslut på dessa nivåer oftast berör näringsverksamheten väldigt konkret och direkt. Det kan nämnas att i samband med att förslaget till ny kommunallag²⁶ remitterades pekade Svenskt Näringsliv på de brister som finns idag ute i kommunerna och där enskilda och företag mer eller mindre står rättslösa då en kommun väljer att överskrida sin kompetens och ignorerar gällande rätt och vägrar genomföra laga kraftvunna domar²⁷. Om Riksdagen och regeringen beslutar om lagar och förordningar, men kommunerna sedermera väljer att ignorera eller tillämpa dessa olika så är detta något som borde åtgärdas. Sverige är ingen federation och då borde en rimlig utgångspunkt vara att de lagar som Sveriges riksdag beslutar om följs och tillämpas enhetligt. Mot denna bakgrund så blir det i än högre grad tydligt varför regelförbättringsarbetet är så oerhört viktigt på kommunalnivå och att detta kopplas till funktioner i verksamheten och inte till enskilda personer som kan sluta etcetera.

²⁶ En kommunallag för framtiden (SOU 2015:24).

²⁷ Remissvar från Svenskt Näringsliv dnr 80 – 2015.

”Det här är en seger för ett annorlunda företagande”

Tin Gumuns tog kampen mot skatteverket om en kassaapparat i fäboden utanför Rättvik.

Hur sköter man kassahanteringen i en fäbod långt ute i naturen utan strömförsörjning och mobiltäckning?

Med en elektrisk kassaapparat, menade Skatteverket och avslog Tin Gumuns ansökan om undantag från kassaregisterlagen i Karl Tövåsens fäbod utanför Rättvik.

- Det måste finnas en möjlighet för annorlunda företag utan att staten ska vara framme och trycka fingret på alla människor som är kreativa, säger hon med kamplusten i behåll.

Kammarrätten gav henne slutligen rätt att sköta kassan manuellt,

- Det som skrämmer mig mest i den här historien, är att jag som företagare måste visa att jag behärskar både mitt yrke och konsten att driva företag. Skatteverket däremot de kan sitta och bestämma i ett ärende utan att ta reda på vad som är min verklighet.

Tin Gumuns anser att det måste finnas en gräns för vad en myndighet ska ägna sig åt. Är det verkligen viktigt att jaga en fäbod som inte har en kassaapparat och heller inte förutsättningar att ha en?

NNR presenterade under 2016 sex stycken uppföljande rapporter över kommunernas regeltillämpning på flera olika områden²⁸. Resultaten är nedslående och visar att det i hög grad saknas enhetlighet, kostnaderna skiljer sig åt väsentligt liksom att det saknas förutsebarhet. Svenskt Näringsliv anser att en mer samlad insats borde göras genom att erbjuda kommuner och län någon form av kompletterande utbildningsinsats när det gäller regelförbättring. En sådan skulle enkelt kunna ske i samarbete med näringslivet liksom Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Initiativet skulle kunna inbegripa alla nivåer inklusive central nivå i form av regeringen. Det skulle kunna vara så enkelt som att till exempel Tillväxtverket tillsammans med näringslivsföreträdare deltar sida vid sida vid seminarier särskilt vikta åt regelförbättring eller ett samarbete med SKL i förhållande till kommunerna. I detta sammanhang så skulle även en uppföljning ske av det arbete som Länsstyrelserna i samverkan hade kring regelförenkling och som slutredovisades i mars 2015²⁹. I inledningen till rapporten så skriver man: ”På lång sikt kommer vi kunna hävda att detta regeringsuppdrag var början på en resa, där vi förenklade för en märkbart positiv förändring i företagets vardag”. Hittills har resan kommit till att inkludera ett allmänt förenklingsuppdrag i regleringsbrevet för Länsstyrelserna, men Svenskt Näringsliv anser att det behövs en mer sammanhållande och centralt förankrad strategi för att föra detta viktiga arbete vidare. För att inte tappa mer fart och att de bra saker man uppnått inte ska gå förlorade är det viktigt att något sker i närtid.

Rekommendation

Enhetlig och förutsebar tillämpning. Utveckling av interna metoder och processer för att säkerställa organisatoriska funktioner snarare än personbundna lösningar.

²⁸ Samtliga rapporter finns på <http://kommungranskning.se/>

²⁹ Förenkla för företag. Slutrapport 31 mars 2015.

Utformningen och genomförandet av EU-regleringar

EU är en del av det svenska rättssystemet sedan Sverige gick med i EES 1994. När det gäller regelförbättring och förenkling kopplat till EU är detta dessvärre något som i hög grad har negligerats och inte följts upp på ett bra sätt i Sverige. Den vanligaste uppfattningen är att ungefär 50 procent av de uppmätta administrativa bördorna i Sverige kommer från EU-rätten grovt räknat. Om man lägger ihop dimensionen att skapa goda förutsättningar för svenska företag att starta och utvecklas liksom att se till att så få hinder som möjligt skapas så borde det vara ett naturligt inslag i det svenska EU-arbetet att konsultera och inkludera dem som berörs av ett förslag på EU-nivå. Inte minst på grund av hur EU-processen ser ut och fungerar så är det dessutom oerhört viktigt att samrådet sker så tidigt som möjligt eftersom det oftast och endast är då man kan påverka och bygga allianser. Detta avsnitt avser att närmare beskriva det som kan beskrivas som den svenska delen av EU-arbetet och hanteringen av EU-regleringar här i Sverige.

Det är regeringen, regeringskansliet liksom myndigheterna som har bäst insyn i de formella processerna och som därmed kan avgöra när i tiden ett samråd eller dialog med berörda av en tilltänkt reglering bör ske. Om det är svårt att påverka interinstitutionella avtal och stärka konsekvensutredningarna i EU-institutionerna, så kan åtminstone säkerställas att man från svensk sida i ett tidigt skede kan identifiera och lyfta fram problem och farhågor med nya förslag. Tillsammans med näringslivet och andra berörda intressenter kan förutsättningar skapas för att ta fram tidiga svenska positioner och försöka få genomslag för dessa. Det EU-handslag som nyligen skedde mellan regeringen och arbetsmarknadens parter i Sverige³⁰ är ett bra första steg, men det måste följas upp med konkreta åtgärder och med en tidtabell kopplad till åtgärden. Det är bara regeringskansliet som kan skapa eller förändra interna rutiner för tidiga och rutinmässigt återkommande samråd och detta kan om viljan finns ske snabbt, men också oerhört långsamt visar erfarenheten.

Andra länder som till exempel Tyskland och Danmark samverkar tidigt med näringslivet men ser även till att dess institutioner för regelförbättring är inkopplade redan från början av processen. Den tyska motsvarigheten till regelrådet (*Normenkontrollrat*) är inne direkt från början av EU-processen och gör en konsekvensutredning vilka effekter olika förslag får. I Sverige finns möjligheten sedan 2011 att låta Regelrådet granska och analysera konsekvensutredningar från EU och komma med råd om vad den svenska konsekvensutredningen bör innehålla. Denna möjlighet utnyttjas tyvärr i mycket liten utsträckning och enligt årsrapporten från regelrådet 2015 så har denna möjlighet endast utnyttjats i fem ärenden och sedan starten 2011 har endast nio granskningar skett totalt³¹. Av rapporten för 2016 så framgår att Regelrådet fick in 12 ärenden, men yttrade sig endast i fyra av dessa. Skälet till att det lämnades kanslisvar i övriga ärenden anges som resursbrist vilket är beklagligt när man väl ser en ökning av ärenden. Med hänsyn tagen till hur stor påverkan EU-rätten har så är det ändå en för liten del ärenden som kommer till Regelrådet och Svenskt Näringsliv anser att det borde vara obligatoriskt att låta Regelrådet vara inne tidigt och granska konsekvensutredningar från EU och att man får de resurser man behöver.

Överimplementering av EU-rätt eller att ”gå längre” eller ”lägga till” ytterligare bestämmelser i nationell rätt har förekommit sedan inträdet i EES. Dessvärre har hittills inte mycket skett från regelgivarens sida för att vare sig skapa sig en överblick eller någon rutin för att undvika detta. Detta utgör en stor svaghet i systemet och kan riskera att helt omkullkasta eller undergräva tidigare insatser i beslutsprocessen.

³⁰ Den 7 december 2016.

³¹ Regelrådets hemsida om dess granskning (www.regelradet.se).

Den senaste av rapporter kring detta från NNR³² visar på flera tydliga exempel på hur detta utvecklats under åren 2015-2016. Svenskt Näringsliv finner det besynnerligt att ingenting gjorts vare sig från regeringskansliet, riksdagen eller annan sedan den gemensamma rapporten som NNR och Regelrådet togs fram 2012³³. Rapporten angav en rad förslag på hur överimplementering kan minska eller i vart fall tydliggöras då det sker. Bland annat lämnades följande förslag: Regeringen skulle införa en bestämmelse som anger att vid genomförande av EU-lagstiftning ska konsekvensutredningen även innehålla en beskrivning av EU-regleringens räckvidd och miniminivå och det ska anges om förslaget innebär att:

1. Lägga till regelkrav utöver det som krävs i det aktuella direktivet.
2. Utvidga tillämpningsområdet.
3. Låta bli att utnyttja möjligheter till undantag eller att inte fullt ut utnyttja undantag.
4. Behålla svenska nationella regelkrav som är mer omfattande än vad som krävs av det aktuella direktivet.
5. Genomföra direktivets krav tidigare än det datum som anges i direktivet.
6. Använda strängare sanktioner eller andra efterlevnadsmekanismer än vad som är nödvändigt för att genomföra lagstiftningen på ett korrekt sätt.

Det är hög tid att denna fråga tas på allvar och att dessa förslag genomförs. Det går även att titta på bland annat hur vårt grannland Danmark har hanterat frågan³⁴ om det skulle behövas ytterligare uppslag eller Tyskland och Storbritannien.

Inom ramen för det pågående EU-arbetet kring regelförbättring så finns idag framför allt REFIT eller *Regulatory Fitness program* som den nuvarande EU-kommissionen gjort till ett prioriterat område under kommissionär Timmermans. Vid sidan av mer omfattande konsekvensanalyser och konsultationer med mera så tittar man även på att effektivisera och förenkla befintlig lagstiftning för företag. Detta hanteras och diskuteras av såväl en medlemsstatsgrupp som en grupp med olika intressenter, den så kallade *Stakeholdergruppen*. Eftersom Sverige har representanter i båda grupperingarna så är det viktigt att det sker en koordinering mellan de två så att medlemsstatsgruppen³⁵ verkligen kan värna och driva en linje där man tillsammans och utifrån gemensamt identifierade konkreta regelförbättringsförslag ser till det som gagnar svenska näringslivsintressen. Det borde ligga i Sveriges intresse att Tillväxtverket tog initiativ till att inrätta en permanent rutin och plattform för denna dialog och avstämning.

Rekommendation

Bättre och mer systematiskt genomslag för regelförbättring i EU-arbetet och i den del som sker i Sverige. Det så kallade EU-handslaget mellan regeringen och arbetsmarknadens parter måste få konkret och varaktigt innehåll till exempel genom tidiga och formaliserade samråd med näringslivet. Regelrådet bör involveras i en mer systematisk granskning av konsekvenserna av EU-förslag. Utveckla samrådet inom ramen för REFIT. Genomför åtgärder för att motverka överimplementering av EU-regler.

³² Exempel Gold-plating 2015-2016, NNR.

³³ Att tydliggöra Gold-plating, NNR och Regelrådet 2012.

³⁴ *Implementeringsudvalget och Implementeringsrådet*.

³⁵ Tillväxtverket deltar i denna för Sveriges räkning.

Andra åtgärder utöver konsekvensutredningar

Konsekvensutredningar är grunden för att det kommer fram bra regleringar. Vid sidan av dessa så kan fler åtgärder användas och som syftar till effektiva regler och borttagande av onödiga, kostsamma och krångliga regelverk och som vissa länder redan prövat eller infört. Svenskt Näringsliv väljer att lyfta fram några uppslag som vi anser bör användas.

- *Solnedgångsklausuler (Sunset)*, det vill säga att en reglering har en förutbestämd tid som den gäller. Om inte beslutsfattaren beslutar om en fortsättning upphör regleringen att gälla. Detta är en teknik som skulle kunna användas inte minst i de fall som det uppstått en akut situation som tvingat fram en reglering utan att man riktigt hunnit med att analysera effekterna. Fördelen med denna teknik är naturligtvis att endast regleringar som analyserats i efterhand och där man kommit fram till deras existensberättigande kommer överleva.
- Regelbundna utvärderingar och uppföljning av beslutad lagstiftning liksom utvärderingsklausuler i lagstiftningen från start. Detta sker i viss utsträckning redan idag i Sverige, men borde införas i flertalet fall eftersom erfarenheten från flera lagstiftningsärenden som utvärderats visat att konsekvenserna inte blev de som konsekvensutredningen kom fram till. NNR tog fram 2016 en rapport i frågan som anger ett antal rekommendationer för systematisk utvärdering³⁶.
- Inför principerna om ”en in – en ut” eller ”en in – två ut”³⁷. Tanken är att regelbördan inte ska öka för de som träffas av en regel, det vill säga enkelt uttryckt när man inför en ny regel som innebär ökad börda för företagen så måste man ta bort motsvarande börda genom att ändra eller ta bort existerande regler. En in – två ut innebär kort och gott att varje ökning av regelbördan för företagen måste minskas med dubbelt så mycket. Även om det är få länder som prövat på detta och det finns de som ifrågasätter värdet av åtgärden, anser Svenskt Näringsliv att det inte finns tillräckliga skäl att utesluta att detta är en åtgärd som bör införas för att sätta ökat tryck på regelförbättringsarbetet. Det var framför allt Storbritannien som introducerade dessa idéer och även om inte dess nuvarande regering har fortsatt arbetet så finns vägledningen kvar³⁸. Även Nederländerna och Tyskland följde efter.

Särskilt när det gäller i Sverige oprövade metoder så bör man överväga ett närmare samarbete med akademien liksom att överväga att testa nya modeller på enstaka regel-förslag eller reformer. Av avgörande betydelse för alla dessa förslag är att det finns en faktisk vilja att pröva och utmana för att driva på regelförbättringen.

Rekommendation

I kombination med bra konsekvensutredningar bör nya lösningar som solnedgångsklausuler, systematisk utvärdering samt modeller som ”en in-en ut” införas.

³⁶ Systematisk utvärdering, NNR maj 2016.

³⁷ Se till exempel UK exempel: <http://www.oecd.org/gov/regulatory-policy/49076201.pdf>
<https://www.gov.uk/government/publications/2010-to-2015-government-policy-business-regulation/2010-to-2015-government-policy-business-regulation#appendix-4-operating-a-one-in-two-out-rule-for-business-regulation>

³⁸ <https://www.gov.uk/government/publications/2010-to-2015-government-policy-business-regulation/2010-to-2015-government-policy-business-regulation#appendix-4-operating-a-one-in-two-out-rule-for-business-regulation>

Institutionella frågor - maskineriet måste fungera

Det finns utöver de områden som tagits upp ovan ett antal frågor som närmast kan beskrivas som ”institutionella” eller som organisatoriska frågor. Detta är ett område där regelgivaren eller myndigheten helt sitter på beslutanderätten att inrätta eller förändra, men där näringslivet kunnat identifiera ett antal frågor som borde omhändertas eller övervägas.

Åtgärder inom offentlig förvaltning

Den utbredda rutinen inom offentlig förvaltning är idag att utbildning sker efter behov. Tyvärr så är sällan regelförbättring och förenkling på dagordningen för utbildningsansökningshandlingarna inom den offentliga förvaltningen. Detta borde vara ett ganska enkelt sätt att sätta in såväl befintlig personal som ny i arbetet med regelförbättring. Tillväxtverket erbjuder hjälp i viss utsträckning. Här är Svenskt Näringsliv med dess medlemmar villiga att hjälpa till för att skapa bättre förståelse för näringslivets behov och verklighet. Till exempel så genomgår de flesta nya rättssakkunniga och de som arbetar på rättssekretariatet inom regeringskansliet en intern utbildning i hur man tar fram förordningar och lagar. Eftersom utbildningen är nästintill obligatorisk vore detta ett utmärkt tillfälle att ge en förståelse och bild av varför konsekvensutredningar och regelförbättring är så viktigt och inte minst vilken effekt dåligt utformade regler får i företagets vardag. Genom att göra regelförbättring till ett stående inslag i utbildningen, och därmed institutionalisera frågan istället för att göra den personbunden som den är idag, så skulle mycket kunna uppnås på såväl kort tid som långsiktigt. Någon form av motsvarande stöd skulle kunna ges på lokal och regional nivå i form av större möten eller seminarier (se vidare under avsnittet för tillämpning nedan).

Rekommendation

Skapa rutiner inom offentlig förvaltning för utbildning i regelförbättring. Stärk samarbetet med näringslivet för att koppla samman regler och företagets vardag.

Regelrådets verksamhet

Regelrådet inrättades under förra regeringen 2008 och anses av de flesta vara en milstolpe inom regelförbättringen. Utgångspunkten för inrättandet av Regelrådet var det valmanifest som togs fram av Alliansen 2006 och som klargjorde att det skulle inrättas en stoppfunktion för regler som inte innehöll en tillräckligt bra konsekvensutredning. Detta visade sig dock inte accepteras under beredningen av ärendet som följde i regeringskansliet. Funktionen är idag rådgivande och mot bakgrund av det relativt sett svala mottagande och svaga genomslag som rådets yttranden haft hos förslagsställarna så bör det övervägas om inte såväl formerna för rådet liksom mandatet bör ses över och justeras. Regelrådet har själv vid upprepade tillfällen tagit upp frågan om bland annat förändrat mandat, men har hänvisat till att detta är en fråga för regeringen.

När det gäller den organisatoriska modellen för Regelrådet anser Svenskt Näringsliv att målet bör vara att Regelrådet blir en egen och självständig myndighet, och inte som idag där Tillväxtverket agerar värdmyndighet och bistår rådet med personal etcetera. Det finns helt klart en risk att dagens upplägg kommer leda till att Regelrådet kommer tappa ytterligare i inflytande liksom effektivitet. Därför är det viktigt att det så snart som möjligt åtminstone inleds en process med att skilja rådet med sin tillsynsfunktion från den främjandefunktion som Tillväxtverket har. Detta kan ske på olika sätt. Ett viktigt led i denna process är även att säkerställa avsatta medel för utredningsresurserna och kanslifunktionen för Regelrådets verksamhet. Frågan om utveckling, organisatorisk hemvist och utformning av Regelrådet kommer att ha stor påverkan på hur regelförbättringsarbetet totalt sett kommer utvecklas framöver.

När det gäller mandatet för Regelrådet så har redan frågan om återremittering liksom obligatorisk remittering av konsekvensanalyser från regeringskansliet nämnts. De delar som fortfarande finns kvar är att förändra mandatet för Regelrådet och att det tilldelas en så kallad stoppfunktion, det vill säga att först när Regelrådet anser att konsekvensutredningen uppfyller kraven bör förslaget gå vidare i processen. Detta är den lösning som Svenskt Näringsliv förordar och anser bör införas. Mycket av detta finns idag i andra rättssystem och det skulle enligt vår uppfattning gå att utforma i Sverige på ett sätt så att inte effektivitet etcetera i lagstiftningsprocessen skulle gå förlorad. Vid sidan av att en stoppfunktion inrättas så borde även en möjlighet för Regelrådet att utvärdera konsekvenserna av en reglering i efterhand kunna utformas. Detta är något som till exempel Finland har infört. Det sistnämnda skulle innebära en form av ”omvänd” säkerhetsventil mot skadlig reglering.

Rekommendation

Regelrådet bör vara en egen och självständig myndighet och bör tilldelas en stoppfunktion.

Den digitala dimensionen

Digitaliseringen inom det offentliga kommer onekligen i många avseenden att leda till kortare ledtider när det gäller administration och vara till gagn för näringslivet. Detta är mycket välkommet inte minst mot bakgrund av att näringslivet varje år fyller i närmare 100 miljoner blanketter som 90 svenska myndigheter begär in. Kostnaden som näringslivet får betala för detta direkta eller indirekt är enorm, för att inte tala om tiden som måste läggas på annat än kärnverksamheten i ett företag. Utbytet mellan myndigheter av information (en väg in för företagen) eller enhetligt informationsutbyte är en mycket viktig pusselbit i detta, men bör genomföras fullt ut så att alla för företagen centrala myndigheter omfattas. Naturligtvis med respekt för teknikneutralitet.

Enhetligt uppgiftslämnande

De steg som hittills genomförts i form av *Uppgiftslämnarservice för företag*, www.verksamt.se, www.uppgiftskrav.se liksom uppgiftskravsregistret med de 14 myndigheterna etcetera var viktiga steg, men det saknas en tydlig styrning och samordningsfunktion i arbetet. Tiden är sedan länge mogen att löpa linan ut och genomföra en total reform i likhet med den modell som används i bland annat Norge med *Brønnøysunds registret* och *Altinn*³⁹ Svenskt Näringsliv efterlyser ”En väg in” i verkligheten så att uppgiftslämnandet enas, blir mer enhetligt och verkligen minskar. De frågor som absolut bör hanteras och lösas ut först för att säkerställa en effektiv och rättssäker lösning är sekretess- liksom kostnadsfrågorna mellan myndigheterna.

Den nya lagstiftningen på digitaliseringsområdet

En annan fråga som Svenskt Näringsliv identifierat är att det snabbt växer fram komplicerade och svåra regler inom ramen för digitaliseringen där det mer är regel än undantag att det saknas ordentliga konsekvensutredningar. Utvecklingen synes snarare i nuläget styras av någon form av skyddsriktad eller ideologisk agenda vilket är bekymmersamt. Mycket av reglerna som kommer är beslutade inom EU och genomgående så synes det bakomliggande beslutsunderlaget i flera fall vara begränsat men ändå ha fått oerhört stort genomslag i slutprodukterna. Det är med blandade känslor som näringslivet ser an de förslag som nu ligger i startblocken med skild lagstiftning för online-, offlineförsäljning samt för varor, tjänster och digitalt innehåll (content). Det sätt på vilket framför allt EU-institutionerna lagstiftar ex ante på ett framtidens område, som innebär oerhört stora utmaningar och möjligheter och som kommer vara morgondagens arena där det avgörs vilka marknader och ekonomier som kommer vara konkurrenskraftiga, bådär tyvärr inte gott. I grund och botten verkar det som om lagstiftaren missat att förstå hur den moderna och digitaliserade företagsverksamheten fungerar och kontinuerligt utvecklas och det är hög tid att frågor om regelförbättring och regelförenkling verkligen får genomslag på detta oerhört viktiga framtidsområde. Att belasta den digitala utvecklingen med nya komplicerade regelverk som snart inget företag kan överblicka är inte rätt väg framåt. Det bör vidare övervägas behovet av att lagstifta överhuvudtaget om marknaden

³⁹ Se bland annat www.brreg.no/

fungerar. Helt klart kommer de beslut som fattas inom detta område hur man avser att utforma och utveckla den digitala ekonomin att få stora återverkningar på hur Europa och därmed Sverige kan utveckla och hävda sig i den globala konkurrensen framöver.

Rekommendation

Inför ett heltäckande system för enhetligt uppgiftslämnande snarast. Inom ramen för digitaliseringen bör behovet av lagstiftning noga övervägas innan förslag som är ordentligt konsekvensutredda läggs fram.

Svenskt Näringslivs policyförslag

Ett tydligt politiskt ägarskap och tydliga politiska mål

1. Det måste ske en prioritering av regelförbättringen och ett tydligt politiskt ägarskap på central nivå måste tas.
2. Sverige behöver fastställa mål att stiga i den internationella rankingen på regelförbättringsområdet och ta hjälp av internationella organisationer för att identifiera möjliga lösningar. OECD:s rekommendationer från 2010 och 2012 ska genomföras.
3. Regeringen bör införa en sammanhållen handlingsplan eller strategi för regelförbättring i Sverige som följs upp via en återkommande och rullande rapportering alternativt redovisning från regeringen till Riksdagen.

Nya och bättre ramar för reglering

4. I kombination med bra konsekvensutredningar bör nya lösningar som solnedgångsklausuler, systematisk utvärdering samt modeller som ”en in-en ut” införas.
5. Bindande bestämmelser för att undvika överimplementering av EU-bestämmelser i nationell rätt bör införas.
6. Bättre genomslag för regelförbättring i det EU-arbete som sker i Sverige bland annat genom att inkludera näringslivet tidigt i processen. Regelrådet bör granska alla EU-förslag. Utveckla samrådet i Sverige inom ramen för EU:s regelförenklingsarbete REFIT.

Bättre konsekvensutredningar och kraftfullare granskning

7. Regelrådet måste stärkas och utvecklas till en egen och självständig myndighet och med förändrat mandat. Regelrådet bör tilldelas en så kallad stoppfunktion.
8. Konsekvensutredningarna måste utvecklas och bli bättre. Utredningar som inte godkänns ska återremitteras. Obligatorisk remittering från regeringskansliet.
9. Det ska alltid finnas en tydligt formulerad målbild med varje förslag. Utveckla nya och bättre mätmetoder så att konsekvensutredningen utgör ett bra beslutsunderlag från vilket det går att utläsa vilka för- respektive nackdelar som ett förslag har. Bättre och utökat samråd med näringslivet.
10. Enhetlig och förutsebar tillämpning av regler. Utveckling av interna metoder inom offentlig förvaltning med organisatoriska funktioner snarare än lösningar som är kopplade till enskilda individer.

Bättre kunskapsöverföring

11. Akademi och forskningen bör överlag utnyttjas bättre inom regelförbättringen. Skapa rutiner inom offentlig förvaltning för utbildning i regelförbättring och koppla samman regler och företagens vardag.

Enhetligt uppgiftslämnande

12. Sverige bör införa ett heltäckande system för enhetligt uppgiftslämnande snarast (”En väg in”). Inom ramen för digitaliseringen bör behovet av lagstiftning nogt övervägas innan förslag som är ordentligt konsekvensutredda läggs fram.

www.svensktnaringsliv.se

Storgatan 19, 114 82 Stockholm

Telefon 08-553 430 00